

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Continens I. Viam Perfectionis. II. Castellum Animæ siue septem
Mansiones. III. Exclamationes, vel Meditationes animæ ad Deum suum ...

Teresa <de Jesús>

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.XXVII.

Mansio Tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37994

suo; adhuc laborandum nobis esse, quò gloria eius donemur; ac propterea
necessum esse nos orare, ne semper & iugiter in tentatione maneamus.

MANSIO TERTIA

Duo hac complectitur Capita.

CAPUT I.

OSTENDIT, QUAM PARVUM HABERE SECVKITATIS PROpor-
tionem, quamdiu in hoc exilio vivimus, esto etiam status, ad quem erecti sumus
sublimis sit: adhuc, semper cum timore nobis ambulandum esse. Aliquot
bona puncta caput hoc continet.

Beatus est
qui in ter-
tiam man-
sionem in-
gressus est.

Illis ergo, qui divinam misericordiam praedictas luctas persegere, & per
seuerantiam ducente in tertiam mansionem ingressi sunt, quid aliud
cemos, quam illud Psalmographi, Beatus vir qui timet Dominum? Magna
quid, sanè, mihi Maiestas illius praestitit, dum mihi hic intelligere
quid ille Psalmi versiculus linguam nostram vernaculam sonet, hac praestantia
occasione: nam ita sum hac in re rudis & imperita. Merito sanè illum
beatum nominare possumus; eò quòd (nisi post tergum respiceret,
quantum quidem intelligere & coniectura assequi possumus, in via
salutis suae via constitutus est. Hic iam videbitis, carissima, quantum
rar, in superioribus conflictibus non succubuisse, sed victoriam retinuisse.
se. etenim certissime mihi persuadeo, Dominum perpetuum illis con-
suetudinis quietem ac securitatem concessurum. quod profectò non medi-
ocre bonum est. Securitatē dixi; & malè dixi: nulla quippe in hac via de-
tur securitas, & propterea id me semper sub hac conditione dicere, in-
ligatis velim, Nisi iter inceptum deserat, & retro spexerit. Nimis quidem
magna miseria est, in hac vita vivere; nam tali semper in timore nos
vivere oportet, in quali agunt, qui semper hostem ante portas, & vultus
in oculis habent; quia hi sine armis neque dormire, neque cibum capi-
re possunt, sed perpetuo eos in metu & cautela, ne qua arcem hanc par-
te subruant, aut actis cuniculis in eam percurrant, agere oportet.

Vita huius
miseria
quanta sit.

Quomodo, o Domine & Deus meus, & omne bonum meum, vici-
adeò misera desiderari queat, in qua cum agimus; non possumus non
duò velle & optare, ut ex ea nos educas; nisi spes sit, fore ut eam aliquando
pro nomine tuo perdamus, aut in tuum obsequium verissime succum-
simeq; impendamus; & (quod potissimum est) ut intelligamus, quae sit vo-
luntas & beneplacitum tuum. Si ita tibi placeat De^o meus, moriamur tecum.

Apote

ut Apostolus tuus Thomas: sine te enim, & in tantis timoribus ne forte te in aeternum perdamus, viuere, aliud non est, quàm frequenter & quotidie mori.

Quapropter carissimæ, non aliam esse beatitudinem, quam petere nos oportet, censeo, quàm iam tum in hoc mundo, vnâ cum beatis, securitatem quamdam habere: nam quod, inter tot timores, habere is gaudium & iucunditatem potest cuius omne gaudium & recreatio est, Deo suo placere? Considerate verò, huiusmodi, nec non etiam multò maiorem, timorem nonnullos Sanctorum habuisse, qui nihilominus in gratia peccata prolapsi sunt; nec certò nos scire posse, Deum nobis, postquam ceciderimus, auxiliatricem manum porrecturum, vt peccatis egrediamur (loquor autem de auxilio & gratia particulari) & eam nos quàm illi fecere, pœnitentiam acturos. Me sanè, carissimæ, hæc scribentem tantus timor occupat, vt quomodo ea scribam nesciam, neu, quoties id mēte recogito (quod sanè per frequens mihi est) viuere queam. Rogate eum, carissime, illius vt Maiestas semper in me viuat: id enim ni sit, quam habere ea vita securitatem potest, quæ tam malè transacta & impenſa est ac mea? nec graue vobis sit, hæc de me audire, nec propterea contristemini (quemadmodum id subinde in vobis obseruaui, dum talia ex me auditis) cuius rei ratio est, quòd velleris valdè sancta fuisset. & meritò; nam & ego id vellem. sed quid agam, si mea vnus culpa id perdiderit: neque enim de Deo querar, quali sufficientia mihi non dederit auxilia, quo minùs hæc vota ac desideria vestra in me complerentur. Sine lacrymis, & magna mei confusione, id dicere nequeo, cum videam me scribere ijs, quæ me potiùs docere queant. Obedientia id me facere iussit, cui refragari nefas: faxit Deus, vt, quoniam propter ipsum id suscipitur, id ita sit, vt in aliqualem vestram vtilitatem tendat, quò nimirum huic miserabili & temerariæ commissorum veniam deprecatis. Verùm nouit Maiestas eius, me de sola eius misericordia posse præsumere; & cum nequeam desinere esse quæ fui, aliud mihi remedium non superest, quàm ad illam confugere, ac in filij illius, benedictæque Matris eius Deiparæ, (cuius ipsa habitum indignè gesto, & vos quoque gestatis) meritis fiduciam meam collocare. Laudate eum, carissimæ filiæ, quòd verè Dominæ huius filiæ existatis; itaque non erit, quòd vos mei, quæ ita improba sum, pudeat, cum tam bonam habeatis matrem, imitemini illam; & considerate, qualis Dominæ huius esse debeat magnitudo ac dignitas, quantumque bonum ipsam in patronam habere, cum peccata mea, & improba vita, satis non fuerint, ad sacri huius Ordinis splendorem, ne in minimo quidem offuscandum atque imminuendum. Verùm vnus rei vos commonere velim, nimirum, propterea securas vos esse non debere, quòd aut tales sitis, aut

*S. M. timeat
ob praterita
peccata, &
confunduntur.*

*Nemo securus
sit quod
sanctos ha-
bens paren-*

terem.

S. Theresia

Opera

IN VII
libris

ralem matrem habeatis: Sanctus quippe erat Dauid; nostis tamen, quod eius filius Salomon fuerit. Adhuc nolite ob vestram reclusionem aclusum, aut vitae austeritatem in qua agitis, praesumere; nec ullam securitatem vobis adferat, quod semper cum Deo conuersemini, quod frequenter orationem usurpetis, quod a rebus mundi huius ita abstinetis & sequestrata sitis, & eas, prout quidem vobis videtur, excremini. haec quidem sunt haec omnia; sed, uti dixi, non satis sunt ut efficiant, nisi ut sit quod timeamus. quocirca praedictum illum psalmi versum semper repetite, & memoriae vestrae insculpite, identidem ut recurrat, *Beatus qui timet Dominum*. Iam tum nescio quid dixerim, quia multum a proposito deflexi, & dum mei ipsius vitaeque prioris recordor, alia pennae mihi ad aliquid boni dicendum, velut constringuntur. quare praesens quidem de illa loquendi finem facere volo.

Vt ergo ad illud, quod vobis dicere coeperam, reuertar, de animabus scilicet illis quae in tertiam mansionem iam intrarunt, non parum sed nimis quam magnam, illis Dominum gratiam praestitisse dico, quod primas illas difficultates perfrigerint. Tales, quae Dei bonitas & misericordia est, permultas in hoc mundo inueniri mihi verisimile est. haec maiestatem illius vllatenus offendant, maxime sollicitae sunt, necesse offendere cupiunt: unde & a peccatis venialibus cauent, austeritatem nonnullas subire gaudent. Ratas recollectionis horas obseruare vult illis est, tempus suum rite & laudabiliter impendunt, in operibus caritatis erga proximum se exercent; suis in operibus, & gubernatione familiarum qui eam habent, satis ordinati sunt & circumspecti. Status hic, laudabilis & desiderandus est; ad quem qui iam peruenere, non est quidem videtur) quod illis transitus & ingressus in ultimam mansionem denegetur; neque etiam Dominus hunc ijs negabit, si modo vult nam insignis hic est dispositio, ut omnem is ipsis gratiam faciat.

Quae porro, Iesu bone; tantum se bonum nolle dicet, praeteritum iam, quae molestissima & durissima erant pertransierit ac superavit. haec omnino. omnes dicimus nos id velle. sed, quia praeterea quid aliud requiritur, ut Dominus animam penitus possideat, non satis est, id velle dicere; quemadmodum adolescenti illi Evangelico satis non fuit, quod rogaret illum Dominus, utrum perfectus esse veller. Hunc ego adhibere, ex quo de hisce mansionibus loqui capi, continuo mihi propertum habui; huic enim ad litteram plane similes sumus: atque hinc vtrumque ortum habent magnae illae in oratione ariditates: quamquam ab alijs causis. Vti sunt interiores quaedam molestiae ac tedia, quae animae bonae tam graues patiuntur, ut intolerabiles videantur, & quae nulla sua culpa; e quibus eas Dominus semper non sine magno lacrimarum

*Animarū
tertia man-
sionis pro-
prietates.*

*Non satis
est verbo
dicere ad
perfectionē
nos adspirare.*

*Ariditates
in oratione
unde oriun-
tur.*

que vtilitate tandem educit, de quibus non loquor. Taceo adhuc illas, quae naturam melancholicam sunt, & morbis obnoxiae. In omnibus saltem rebus iudicia Dei attendere, eaque minime scrutari oportet. Equidem mihi vix plurimum id contingere & ortum habere videtur, ex eo quod iam dixi. Quod enim se istiusmodi animae ita constitutas videant, ut ob nullam omnino rem aliquod peccatum graue admittere vellent (adhuc multae sint, quae ne veniale quidem scienter & aduertenter committerent) vitam deinde suam, & facultates rite ac prout oportet impendant; aequanimiter ferre nequeunt, quod sibi in conclaue, in quo Rex noster sedem habet (cuius se famulos & clientes esse ducunt, & reuera etiam sunt) intrare volentibus ianua occludatur. Verum, esto etiam Reges huius saeculi multos clientes & deuotos habeant, non tamen omnibus ad conclaue ipsorum penetrandi licentia datur, aut illuc aditus pater. Ad interiora penetrare, carissimae, penetrare inquam, atque ultra tenuia opera vestra petransite; nam, in quantum Christianae, haec omnia, quin & alia plura praestare debetis; & satis vobis sit, quod Dei clientae & famulae sitis: tam multum porro nolite petere, ut perdati totum, & nihil omnino in manibus vestris inueniatis. Respicite sanctos, qui ad Regis huius penetrabile aliquando pertigerunt, & videbitis, quantum inter illos & nos sit discrimen. Nolite petere quod non promeruitis; quin ne in mentem quidem nobis venire deberet, quod id, quantumlibet ei seruiamus, promereamur nos, quae Deum peccando offendimus. O humilitas, humilitas, nescio quae me tentatio hac in parte occupet; quia credere non possum plane te habitare in eo qui hasce ariditates moleste fert, sed hunc potius aliquo tui defectu laborare! Iterum dico, me de interioribus illis molestis actibus non loqui; haec namque ariditate, aut sensualis deuotionis defectu longe grauiore sunt. Probemus nos ipsas, carissimae, aut patiamur probet nos Dominus, qui id optime facere nouit (esto frequenter id intelligere nolimus) & ad illas animas ita compositas respiciamus, ac videamus, quid Dei causa & nomine faciant; ac statim videbimus, immerito nos de eius Maiestate conqueri: quia si ei tergum obuertamus, ac tristes abeamus, ad instar adolescentis illius Euangelici, quando nobis dicit quid perfectae simus facere nos oporteat; quid vultis Maiestas illius faciat, quae pro amore, quo eam persecutae sumus, praemium conforme dabit? Et amor hic, carissimae, non in imaginatione nostra duntaxat fabricatus sit oportet; sed est operibus probandus. Nolite autem ideo putare, Deum operibus nostris opus habere; solidam solum voluntatis nostrae determinationem requirit. Nobis quidem quae Religiosam vestem gestamus, eamque sponte & voluntate nostra assumimus, & quidquid in mundo est, atque adeo quidquid ab ipso habebamus,

relin-

*Non omnes
ad intimam
Regis penetra-
tilem per-
tingunt.*

*Quibus a-
riditas gra-
uis est, hu-
militatis
defectum la-
boras.*

*Amor opere
probandus.*

S.
Theresia

Opera

IN VII

166

relinquimus, esto vel retia solum sint, vt S. Petrus reliquit (qui enim
quod habet, satis multum se dedisse putat) videtur, amplius nihil facie-
dum restare, & omnia iam peracta esse putamus. Hoc quidem bonus
est, si modò in eo perseueret, nec ad primæ mansionis animalia, (est
nisi per solum desiderium) denuo reuertatur : neque enim dubium
quin, si modò in hac rerum omnium exspoliatione & derelictione per-
ueret, id quod cupit assequatur. hac tamen conditione (ac meminerit
huius rei vos commonere) vt se velut ancillam inutilem repuerit,
olim Christus suos monuit) ac nullum se Domino obsequium pre-
tisse existimet, ob quod sibi tales is gratias præstet; sed, tamquam
plura ab eo acceperit, longè maius se debitum contraxisse, ac repa-
dere. Quid autem pro tam potenti Deo, qui pro nobis mortem opor-
tuit, nos creauit, nobisque dat esse, facere possumus, vt non similes
beatas existimemus, quòd as alienum quod illi debemus pro eo, quod
bis seruiuerit (non libenter hoc verbum hic posui; sic tamen est, quòd
diu in hoc mundo fuit, aliud non fecit quàm nobis seruire) hac tamen
aliquatenus dissoluatur, vt nouas nos ab eo gratias, ac consolationes
tere non sit necesse?

*Nihil faci-
mus, quin
plura à Deo
debeamus.*

Notate cum primis, carissimæ, nonnulla quæ hic notata & dicta
esto non ita ordinatè atque enucleatè ac quidem oporteret (quippe
liùs ea declarare non possum) Dominus dabit vobis ea vt intelligat
quò ex ariditatibus humilitatem, nò autem inquietudinem (hanc
pe inducere caco demon satagit) colligatis: & persuasum habetote
cunq; ea vera & sincera fuerit, (esto ibi nullas Dominus det con-
tiones) eum pacem, & serenitatem quamdam daturum, quæ maiore
gaudio perfundent, quàm plena alias consolationum abundantia.
enim sæpè (vt vos legisse non dubito) diuina Maiestas dat infirmis
quamquam hos sortem suam & consolationes cum viribus ac fortitu-
ne eorum qui in ariditate versantur, non commutatuos credam, magis
enim consolationes, quàm crucem & tribulationem diligimus. Tu
Domine, qui veritates perspectas habes, proba, vt ipsæ nos cognoscant

*Damn
semper in-
quietudi-
nem procu-
ras.*

C A P V T II.

EAMDEM MATERIAM PROSEQVITVR, AGITQVE DE
riditatibus in oratione intercurrere solitis, simul de eo quod, illius iudicio, sequi ha-
ser: dein, quàm nos ipsos necesse sit probemus: deum, Dominum probare
illos qui ad hanc mansionem iam
peruenere.

EQuidem animas quasdam, (& dicere posse mihi videor, multas)
Egnoui, ex illis quæ ad hunc statum peruenere, & ad multos animas

hic animæ, nec non corporis, rectitudine ordinataque compositione quantum scilicet intelligere datur) vivere; quæ postea, cum iam de mundo triumphum agere, in eumque dominari debere videbantur (saltem magnam fraudum illius notitiam habere) in rebus nõ adeo magnis à divina Maiestate probatæ fuere, inque tanta inquietudine & cordis pressura continuò versabantur, vt stupore simul & timore non mediocti me impleuerint. Illis qui quid consuleret, frustra est: quòd enim à tanto ipsæ tempore virtutum incubuerint exercitio, hinc alias se debere & posse docere putant, ac proinde nimis quàm magna sese ratione niti, vt hæc non pro eo ac debent, sentiant. Equidem nihil, quod istiusmodi homines aliquatenus consolari possit, hæcenus inueni, nec modò inuenio; nisi forte, vt summopere nos illorū afflictionibus còdolere & affici ostēdamus (& reuera compassione digni sunt, quòd tanta illos in miseria gemētes videamus) illorumque argumentis & rationibus non repugnemus; omnes quippe propter Deum eas sentire se imaginantur, & sibi fingunt, itaque imperfectiorem id esse, sibi persuadere penitus nequeunt. quod in hominibus vsque adeò prouectis noua illusio est, vt mirandum non sit eos pati quæ patiuntur; esto, (vt mihi quidem videtur) in rerum similiū sensus citò transire deberet. sæpè namque Dominus, vt electi eius suam sentiant & videant miseriam, suum ad modicum fauorē subtrahit; quippe vt ad nos ipsos citò cognoscendos, aliud quàm hoc non requiratur. & hæc illos probandi ratio statim apparet, & in oculos incurrit; suum namque ipsi mer errorem apertissimè perspiciunt, & aliquando magis illos affligit, quòd se ob res terrenas, & quæ etiam non adeò graues sunt, ita affligi videant, quàm illud ipsum quod affligit. Hoc ego vt ingentem Dei misericordiam interpretor, & licet sit imperfectio, est tamen ea ad humilitatem comparandam valdè conducibilis. Verùm in illis, de quibus loquor, ita se res non habet; quòd hi (vt dixi) hæc intra se, & in cogitationibus suis, vt sancta & sublimia reputent; itaque vellent, vt & alij ea vt talia reputarent.

Horum nonnulla hic adferam, vt ipsæ ea cognoscamus, nosque ipsas ante probemus, quàm probet Dominus: quippe non exiguum quid esset, hæc antè sciuisse, & prius quàm adueniāt, intellexisse. Quidam, v.g. diues & pecuniosus, sed illiberis, nec aliquem cui pecunias & facultates coaceruare velit, habens, aliquam fortè illarum iacturam patitur; nõ talem tamen, vt tum ipsi, tum familiæ vniuersæ necessaria ad victum ac vestitum desint, verùm ea adhuc suppetant. si hic propterea ita turbaretur, & inquietus redderetur, perinde ac si panis ei ad vitam trahendam non superesset, quomodo ab eo Dominus exigat vt omnia propter ipsum desinat ac relinquat? Cupiditatem hanc &c nihilominus quis pallio te-

*Deus sæpè
probat suos
in paruis
rebus.*

*Quomodo
illius inuadit.*

*Quam hæc
probatio sit
utilis.*

*Exempla
probationis
in paruis.*

gar, ac dicat, ideo illum hac iactura turbari quod in usum pauperum pes suas colligat. equidem credo Deum potius, velle, ut ipsa quae de Maiestas ipsius agit, me conformem, & ipsa per quae animam ipsae ad quietem & tranquillitatem perducere conatur, quam hanc in operes propensionem & caritatem. Et si hoc ipse non faciat, quod scilicet eatenus Dominus eum nondum perduxerit; parum refert: nouit enim, hanc spiritus libertatem sibi deesse; per hoc verò se disponit, hanc ei Dominus, quia hanc ab eo petet, concedat.

Alius quis sufficientes facultates habet, & etiam plus quam habeat. Offertur interim illi occasio peculij adaugendi; siquidem datur, accipiat, per me licet, transeat: sed hoc ipsum ambire & procurare, postquam primū illud acquisiuit, adhuc plura & plura cōquirere, quantumcumque bonā intentionē habeat (nā hāc habere debet, quia dictū est, hic loquimur de ijs q. orationē colant, & virtutis studio inuēbāt) minime dubitent quin ad mansiones Regi viciniore ascendunt.

Eodem planē modo se habent, si quid occurrat, ob quod aut pendantur, aut aliquam honor ipsorum iacturam patiantur; et si Deum ipsa faciat, quod cōtumeliam hanc & contēptū sēpe equanimiter ferant (virtuti enim fauere, & praesertim in publico, maxime gaudent, ne hāc ipsa virtus, quam illi habere putantur, aliquid detrimenti patiatur; tum eò quod illi aliquod obsequium praestiterit, quod hanc ne ipse compensare velit; hoc quippe bonum nostrum, valde bonum est) interius tamen tanta illis manet inquietudo, eam ut à se effugare expugnare nequeant, & quae non tam citò finienda putetur.

An non, Deus bone, hi sunt, qui iam à tanto tempore considerant quātum & quomodo Dominus Iesus passus sit, quamq; bonum & utile sit pati, & qui ipsi et pati desiderant, & interea vellent, alios omnia ita ordinatē & cōpositē vitam instituere, ut ipsi instituunt suam, & Deus, ut non eò dementiae veniant ut sibi persuadeant, penam & afflictionem quam sustinent, ob alienam se culpam sustinere, & illam suum meritum cessuram imaginentur.

Videbor fortasse vobis, carissimae, extra rem & propositum, nec loqui; quod ea de quibus hic ago, apud nos locum non habent, vix quae & facultates villas nec possidemus, nec appetimus, nec habere procuramus; adhuc nullus nobis iniuriā infert aut contumeliā. Haec de facili comparationes non sunt id quod re ipsa cōtingit; verū alia multa eliciuntur, q. possunt contingere, quae bonum nō esset hic me exprimeret, ut nec ad illa exprimenda aliqua me ratio cogit. Ceterum ex ijs q. facili perspicieris, num affectus vester planē denudatus & expolitus ab ijs q. dereliquistis, cum subinde parua quaedā occurrant (estis nōtati

*Deus omne
obsequium
sibi praestitū
compensat.*

Opera

IN VII

186

qualia iam dixi) in quibus vos ipsas bene probare, & unde facile intelligere potestis, num passionum vestrarum dominum habeatis. Mihi credite, in conegorium situm non est, quod religiosam vestem geramus, aut non geramus; sed in eo, ut virtutes exercere, ac voluntatem nostram in divina penitus resignare, omni qua possumus contentione procuremus; adhuc, ut vitae nostrae ratio & institutum tale sit, quale Maiestas illius id esse voluerit; denique, ut non velimus, nostra ut voluntas, sed solum illius fiat. Quamvis autem ad hanc perfectionem necdum peruenierimus, in partem (vix dixi) humilitas, quae vniuersorum vulnere nostrorum vnguen & medicamentum est: quam si verè habuerimus, tandem aliquando (licet seriuscule) Deus; qui chirurgus noster est, ad nos sanandas adueniet.

Austeritates quoque, quas huiusmodi animae suscipiunt, non minus ordinatae & directae sunt, quam reliqua eorum vita: huic ergo studiosè cōsulunt & cauent, ut per eam Domino seruiant. quae sanè omnia in se mala non sunt. unde in illis subeundis, magna discretionē & circumspectionē vtuntur, ne quod fortè valetudini damnum creent. Nolite timere ut se occidant aut enecent: nam optimè constat illis ratio, qua duce agunt, amor quoque illis nondum tam intensus ac vehemens est, ut rationis eas praescriptum faciat transgredi. sed eam ipsae vellem haberemus, satis ut nobis non esset illa Deo seruiendi ratio, qua semper vno passu & modo procedimus; quod in causa erit, ut numquam ad itineris huius finem pertingamus, eò quod semper incedere, nec vnumquam incedendo defatigari nobis videamur (est namque mihi credatis velim, iter rugiens: adhuc magnum bonum fuerit, quod non pereamus & male eamus. Quid bene & consultò nos facturas putabitis carissimae, si, hinc in aliam regionem iter instituere cupientes & octiduo id conficere valentes, annum integrum ei impenderemus, in quo ventos, niues, pluuias, & vias fractas & incommodas pati nos oporteret? non melius & consultius foret, simul & semel ipsum peragere? nam omnia haec quae dixi, incommoda in eo occurrunt; adhuc non pauca à serpentibus pericula imminent.

O quam praeclara rei huius experimenta dare possem! atque utinam omnia haec vel iam transissem! nam saepè mihi videor ea adhuc non pertransisse. Dum ita circumspectè & meticalosè incedimus, ad omnia penè pedem offendimus, quia singula timemus: atque inde fit ut ulterius progredi non audeamus, tamquam si ipsae adhuc mansionem pertingere possemus, alijs pro nobis laboriosè iter conficiantibus. Hoc ergo cum fieri nequeat, demus operam, carissimae (per amorem Domini vos rogo) ut rationem nostram & timores omnes in manibus eius resignemus, ac naturalis nostrae imbecillitatis obliuiscamur.

*Religiosam
et perfectam
non est sicut
in veste.*

*Austeritates
moderatas
quantum
probenatur.*

*Per viam
spiritus
uenter incedendum
et celeriter.*

*Timores et
imbecillitates
una committenda.*

S. Theresia

Opera

N. M.
166

etenim hæc de corporibus nostris sollicitudo & anxietas magnopere impedire potest. Superioribus hæc eorum cura incumbat, hisque uigilare sinamus; nobis verò vnum hoc curæ sit, quomodo quam maxime & magnis passibus incedamus, ut Dominum hunc videamus. licet deliciae quas habetis, perexiguæ sint, aut etiam nullæ, ipsa nimirum de sanitate & valetudine sollicitudo decipere nos possit; ac primum, cum propterea melius valituræ non simus. Equidem id nos nescio, negotium omne in ijs quæ ad corpus spectant, situm non esse; namque minima sunt; sed ut iter, de quo hic ago, cum magna humilitate instituat. nam (si me intellexeritis) in hoc maximum illarum querens non progrediuntur, damnum consistere arbitror. ut ipse videtur nobis parum processisse videamur, & hoc etiam ita esse credamus; res verò nostræ magnis passibus & celeriter procedere videantur; de non solum velimus, sed etiam, quantum in nobis est, curemus, tantum domesticarum pessima & nequissima habeamur. Atque hoc tantum demum status hic excellentissimus est; sin minus, tota vita nostra itinere heribimus, sexcetas in ea afflictiones & miseras sustinetes; enim nos ipsas nondum reliquimus, hinc via hæc summè difficilis quæ nobis videtur; eò quod terræ nostræ miseriæ nimium quædam incedimus, à quo onere liberi sunt illi, qui ad ea quæ ipsis adhuc occurrunt, habitacula pertingunt. In his tamen non desinit Dominus; mercedem laboris soluere non solum ut iustus, verum etiam ut misericors; semper quippe plus dat, quam promereamur, multò maiora gaudia & oblectamenta dando, quam ex delectationibus, quas vitæ deliciae & distractiones adferunt, haurire possimus. Verum multas consolationes & gustus hic illum non putem dare, nisi forte interdum ad mansionibus boni contineatur, quò sese, ad in illas ingrediendum, ponant. Gaudia & gustus vobis forsitan vnum & idem quid esse videntur, & mirabimini cur ipsa inter duo hæc nomina differant; & crimen ponam. Mihi porro nimis quam magnum inter utrumque videtur esse discrimen; quamquam fieri possit, in eo me errare. de quo sententiam, dicam cum ad quartam, quæ immediatè post hanc sequitur mansionem peruenero. quòd enim ibi de gustibus ac consolationibus quos in illa Dominus concedere solet, futurus sit sermo, hinc ibi de commodior tractandi erit locus. Et licet nullus hinc secuturus videatur fructus, aliquis tamē fieri potest ut hinc sequatur; videlicet ut, cum quidque sit intellexeritis, id quod melius est, sequi conemini. Atque porro, quas Deus hucusque perduxit, permagnæ id consolationis occasum autem, quæ se iam omnia affecutas putant, insignis confusionis occasum

*Humilitas
quæ non
cessat in
via spiritus*

*Gustus
quando &
quomodo
Dominus in
hac mansio
ne det.*

*Gaudiorum
& gustuum
discrimen.*

& si quidem he humiles sint, ad gratias ei agendas hinc excitabuntur; si minus & humilitatis aliquid defuerit, interiorum quamdam sui nauseam hinc concipient; & quidem frustra: cum non in gustibus, sed amoris intensione & magnitudine, sita sit perfectio, nec non ipsum praeium; siq; sit perfectior, & maiori praeio donandus, qui cum iustitia & veritate melius operabitur.

Dicatis fortassis, quorsum de gratijs illis internis loquar, & quales sint exponam, si id reuera ita se habet, uti se habet? Equidem id nescio, quare ab eo qui me haec scribere iussit: etenim meum non est, nec teneor cum superioribus contendere, (quod nefas foret) sed simpliciter obedire. Quod autem verè vobis dicere possim, hoc est, cum adhuc gratias illas & consolationes, quas Dominus animabus illi seruientibus concedit, nec haberem, nec per experientiam quid essent scirem, imò nec umquam in vita mea id scire sperarem (& meritò: nam nimis quàm magnum mihi gaudium esset, scire, vel etiam è coniecturis quibusdam colligere, quòd vel in aliquo Deo placerem) de illis verò, in libris quid scriptum legerem, magna animam meam consolatione perfundi, & non mediocriter ad Deum maximopere laudandum, affici ac moueri solere. Si ergo mea anima, quæ tam improba ac nequam erat, id faciebat, quæ bonæ & humiles sunt, multo haud dubiè magis eum laudabunt: & si vel unica sola eum, non nisi semel, propterea laudet, magnum operæ praeium est, ipsum (meo iudicio) dici, nosque intelligere gaudium & voluptates, quibus nostra ipsa culpâ excidimus. quanto verò magis, quòd (dummodo à Deo proueniant) amorem & fortitudinem semper comites habeant, quarum adminiculo homo magis sine labore iter suum peragere, & in operibus bonis & virtutibus quotidie magis & magis progredi potest. Nolite cogitare, parum referre, sit, quòd per nos non iter. Nam, quando nos in culpa non sumus, iustus est Dominus, & alià vobis vià Maiestas illius dabit id quòd per hanc vobis eripiet & auferet, idque ob rationes ipsi soli notas; eius namque iudicia & secreta, occultissima sunt. Id saltem nobis dabit, quòd magis nobis expediet; ac de hoc nulloatenus est dubitandum. Ijs verò, quæ Domini munere & bonitate ad hunc statum peruenere (nam, quemadmodum dixi, non parum aut vulgarem erga illos misericordiam ostendit, quia iam in proximo sunt ut ad altiora ascendant) cum primis, meâ quidem sententiâ, conducet, ut in obediendo quam promptissimè esse studeant: & quamuis Religionem professæ non sint, magnum quid foret (uti permultos facere constat) si aliquem certum sibi desumerent, cui in omnibus auscultent, ne vlla omnino in re suam ipsarum voluntatem sequerentur (quòd est in plurimū id, quòd nobis damnum adfert;) non verò talem sectarentur aut quære-

*Perfectio
sita in amoris
magnitudine.*

*Quomodo
S. M. audito
vel lecto
aliquid de
diuinis consolationibus
recreantur.*

S.
Theresia

Opera

IN VII
libris

*Quid pro-
fitur
alium
exemplum
sequi.*

rent, qui cum natura & humoribus ipsarum (vt dicitur) bene conueniunt, qui quæque in omnibus rebus lentus ac meticulosus sit; sed talem, qui rebus mundi huius fraudes & imposturas benè perspectos habeat. Vt enim cum ipsa cognoscamus, maximopere iuuat cum id genus hominibus gere, qui ipsum iam tum perspectum & cognitum habent. Deinde, quod mirè nos animat, quod nonnulla, quæ ipsa vt impossibilia iudicamus, in alijs tam possibilis ac facilia videamus, nec non quanta cum sanctorum te ea ipsi peragant; vt, eorum exemplo & volatu, ad pariter sublimius lare audendum prouocari videamur; perinde atq; auium pulli, dum parentibus suis volare docentur: nam esto hi se statim valde sublimis brare non audeant, paulatim tamen parentum audaciam imitantes, citius se cælo committunt. Plurimum certè hoc omnimodis conducit, quod equidem non ignoro. Itaque qui huiusmodi sunt, quantumlibet determinatum ac fixum habeant Dominum peccando non offendere operam dabunt quam possunt maximam, ne in villas peccadi occurrant sese conijciant: quod enim primis extremisq; mansionibus adhuc uiuant sint, haud difficulter ad illas sese reuelli ac retrorahi paterentur (illius enim arx solido fundo inædificata non est; vti illorum qui in parietibus iam obduruere, & mundi huius tempestates optimè perspicere habent, quam scilicet ex parum timenda sint, ac eius voluptates parum desideranda) & fieri posset, vt à magno quodam persecutionis trabone rursus ad illas retro abriperentur. Nouit namque optimè eas dulcius excitare, quod per illas nobis damnum creet; vt, dum bono quodam zelo acti, aliena tollere peccata conamur, superare id nequeamus, quod nobis quoad hoc posset contingere. Nostras ergo potius imperfectiones inspiciamus, & alienas prætereamus. Vt plurimum enim homines ita circumspectos & ordinatos omnia mirari, & sanè fieri posset nonnunquam, vt ab eo quem ipsi miramur, disceremus id quod in se re caput & præcipuum est. Quod autem in exteriori morum compositione, & agendi modo ac conuersatione eis præstemus, multum non nec in illo omne rei momentum situm est (bonum licet sit,) vti nec propterea par est, vt statim omnes eandem, quam nos, viam insisteremus; aut ille ea quæ spiritus sunt, docere præsumat, qui forsitan non sciat quid rei sit: nam per hæc talia, quæ Deus nobis inspirat, bonum animarum procurandi desideria, multos, carissimæ, committere errores possemus. Satiùs proinde fuerit, inrendere nos ijs quæ Regula nostra præscribit, in silentio ac spe semper viuere conari. animarum quippe ipsorum curam Dominus geret, ac, dum modo nos interim à parte nostra pro ijs Macti ipsius supplicare non omitteremus, satis magnum illius ope & auxilio fructum in proximo faciemus. sit ipse benedictus & super exaltatus in sæcula. Amen.

*Zelus im-
portunus
qua malis
creat.*